

BANKALARIN REKABET İHLALİ HAKKINDA

- HUKUK BÜLTENİ -

BÜLTEN NO: 17/03/01

I. GENEL AÇIKLAMALAR

Rekabet Kurulu tarafından Türkiye’de faaliyet gösteren 12 bankanın mevduat, kredi ve kredi kartı hizmetleri konusunda anlaşma ve/veya uyumlu eylem içerisinde bulunmak suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun’un (kısaca RKHK) 4. maddesini ihlal edip etmediğini tespit amacıyla 02.11.2011 tarihinde soruşturma başlatılmıştır.

Yürütülen soruşturma kapsamında elde edilen delillerin incelenmesi ve yapılan araştırmalar neticesinde, bankalar tarafından yukarıda anılan hizmetlere ilişkin belirli dönemlerde rekabet ihlali yapıldığı kanaatine varılmış ve 08.03.2013’te 13-13/198-100 sayılı nihai karar (<http://www.tuketicihaklari.org.tr/haberler/pdf/12.banka.hakkinda.rekabet.kurumu.pdf>) verilmiştir.

Anılan Rekabet Kurulu kararının iptali istemiyle Ankara 2. İdare Mahkemesi’nde açılan dava reddedilmiştir. Temyiz edilen ret kararı da Danıştay 13. Dairesi’nin 16.12.2015 tarihinde vermiş olduğu kararlarla (E.2015/3590, K.2015/4614; E.2015/2445, K.2015/4605; E. 2015/2624, K. 2015/4608) onanmıştır Buna karşılık anılan kararlara karşı “karar düzeltme” yoluna gidilmiş olduğundan **kararlar henüz kesinleşmemiştir.**

II. BANKALARDAN NE TALEP EDİLEBİLİR?

Rekabet ihlali yapıldığının hukuken kesinleşmesiyle birlikte, rekabetin bozulması nedeniyle bundan zarar gören gerçek veya tüzel kişilerin, oluşan zararlarını tazmin etme imkânı doğacaktır. Bu durum 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun’un 58. maddesinde “*Rekabetin engellenmesi, bozulması veya kısıtlanması sonucu bundan zarar görenler, **ödedikleri bedelle, rekabet sınırlanmasaydı ödemekte olacakları bedel arasındaki farkı zarar olarak talep edebilirler.** ... Zararın belirlenmesinde, zarar gören teşebbüslerin elde etmeyi umdukları bütün karlar, geçmiş yıllara ait bilançolar da dikkate alınarak hesaplanır.*

*Ortaya çıkan zarar, tarafların anlaşması ya da kararı veya ağır ihmalinin olduğu hallerden kaynaklanmaktaysa, hakim, zarar görenlerin talebi üzerine, uğranılan maddi zararın ya da zarara neden olanların elde ettiği veya elde etmesi muhtemel olan karların **üç katı oranında** tazminata hükmedebilir.”* olarak düzenlenmiş ve hakime uğranılan zararın ya da rekabeti ihlal edenlerin elde ettiği ya da etmesi muhtemel olan karlarının üç katı oranında tazminata hükmedebilmesine yasal olanak tanınmıştır.

III. HANGİ BANKALARDAN TALEPTE BULUNULABİLİR?

- ❖ AKBANK
- ❖ DENİZBANK
- ❖ FİNANSBANK
- ❖ GARANTİ BANKASI ve iki iştiraki
- ❖ HALK BANKASI
- ❖ HSBC BANK
- ❖ ING BANK
- ❖ İŞ BANKASI
- ❖ TÜRK EKONOMİ BANKASI
- ❖ VAKIFLAR BANKASI
- ❖ YAPI VE KREDİ BANKASI
- ❖ ZİRAAT BANKASI

IV. KİMLER TALEPTE BULUNABİLİR?

Bu kararda soruşturulan dönem **21.08.2007 - 22.09.2011** arası olduğundan bu tarihlerde bankalardan

- Mevduat
- Kredi (Konut, İhtiyaç, Taşıt)
- Kredi kartı

hizmetleri alan kişiler talepte bulunabilir.

Bu kapsamda Rekabet Kurulu'nun gerekçeli kararının 44. Sayfasındaki bilgilere göre;

- Konut kredilerinde 15 baz puanlık (0,15)
- İhtiyaç kredilerinde 10 baz puanlık (0,10)
- Taşıt kredilerinde 5 ilâ 20 baz puan arasında (0,05-0,20)

bir kartel uzlaşması (ortak faiz artırımı) söz konusudur.

V. ÖRNEK HESAPLAMA

	Kredi Miktarı	Vade	Faiz Oranı	Geri Ödenecek Toplam Tutar
İhlal Yok	100.000 TL	120 ay	%1,00	172.165,20 TL
İhlal Var	100.000 TL	120 ay	%1,15	184.879,20 TL
Fark	100.000 TL	120 ay	%0,15	12.714 TL

Bu durumda 4054 s. RHK m.58 uyarınca ihlal kapsamında olan 100.000 TL 120 ay vadeli bir konut kredisi için $12.714 \times 3 = 38.142$ TL tutarına kadar tazminat talebinde bulunulabilecektir.

VI. DAVA AÇILACAK MERCİ

2017 yılı için tüketici hakem heyetlerine yapılacak başvurularda değeri:

- a. 2.400 (iki bin dört yüz) Türk Lirasının altında bulunan uyuşmazlıklarda ilçe tüketici hakem heyetleri,
- b. Büyükşehir statüsünde olan illerde 2.400 (iki bin dört yüz) Türk Lirası ile 3.610 (üç bin altı yüz on) Türk Lirası arasındaki uyuşmazlıklarda il tüketici hakem heyetleri,
- c. Büyükşehir statüsünde olmayan illerin merkezlerinde 3.610 (üç bin altı yüz on) Türk Lirasının altında bulunan uyuşmazlıklarda il tüketici hakem heyetleri,
- d. Büyükşehir statüsünde olmayan illere bağlı ilçelerde 2.400 (iki bin dört yüz) Türk Lirası ile 3.610 (üç bin altı yüz on) Türk Lirası arasındaki uyuşmazlıklarda il tüketici hakem heyetleri

görevlidir.

Bu sınırların üstündeki talepleri için tüketiciler Tüketici Mahkemeleri'ne başvurabilirler. Gerçek ve tüzel kişi tacirler ise Asliye Ticaret Mahkemeleri'nde dava açmalıdır.

VII. ZAMANAŞIMI

Açılacak tazminat davalarının zamanaşımı süresi 10 yıldır. Örneğin, 01.09.2007 yılında çekilen krediler için son başvuru tarihi 01.09.2017 olacaktır.

VIII. SONUÇ

Rekabet Kurulu, **21.08.2007 - 22.09.2011** tarihleri arasında bahsi geçen 12 banka arasında özellikle konut, ihtiyaç ve taşıt kredileri ile mevduat faizinde rekabet ihlali tespit etmiştir. Ancak bu tespit **bu tarihler arasında bankalarla işlem yapan her kişinin otomatik olarak tazminat alacağı anlamına gelmemektedir**. Bu sebeple, mağdurlar tarafından ileri sürülecek talepleri öncesinde konunun titizlikle incelenmesi ve ilgili banka ile yapılan kredi sözleşmesinin

akdedildiği tarih bakımından bankanın faiz artırımını yapıp yapmadığını tespit etmek gerekmektedir. Nitekim ilgili bankaların önceden bir anlaşma yaparak ilgili tarihler arasında bir işlem bütünü gerçekleştirmesi söz konusu değil; süreç içerisinde ilerleyen bir uyumlu eylemler bütünü söz konusudur. Yani **her bir bankanın eylemleri ve buna bağlı uygulamaları farklılık göstermiştir. Bu nedenle banka ile işlem yapılan tarih baz alınarak gerekli incelemenin yapılması zaruridir.**

Bunun yanında Danıştay 13. Dairesi'nin kararlarına karşı bankalar "karar düzeltme" yoluna başvurduklarından, bu durumun görülmekte olan tazminat davalarında 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 165. maddesi uyarınca "Bekletici Sorun" olarak kabul edilebilir. **Yukarıda yer alan açıklamalar çerçevesinde söz konusu kararın kesinleşmesine kadar olan süreçte tüketici hakem heyetleri, tüketici mahkemeleri veya asliye ticaret mahkemelerince verilecek kararların yüksek yargı makamlarınca bozulmasının başta karşı taraf vekâlet ücreti ve yargılama giderleri ile benzeri ücretleri ödemek gibi mağdurlar açısından ciddi maliyetler ortaya çıkaracağı ihtimalini dikkate alarak olası mağduriyetlerin yaşanmasını önlemek amacıyla konu hakkında Danıştay'da görülmekte olan karar düzeltme isteminin sonucunun beklenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.**

Saygılarımızla

Forensis Hukuk Bürosu

Not: Bültenimizde yer verilen açıklamalar, ilgili mevzuat çerçevesinde konuyu genel hatlarıyla ele alır tarzda hazırlanmıştır. Size özel detaylı bilgi için Büromuzla bağlantıya geçmenizi tavsiye ederiz.